

กบฏเฉลิมมุนเมต

กมฺเทพมแทนคณิพระนามมหากษัตริย์

เล่ม ๑๙ แผ่นที่ ๒๐ วันที่ ๑๗ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ ๓๑ ๓๙๕

สารบัญ

๒๒๒

ประกาศ ข่าว ราชการ มณฑล พายัพ	หน้า	๓๙๕
ประกาศกระทรวงเกษตรธิการ	หน้า	๓๙๗
ประกาศ บอกร่องน้ำ จะแจกโฉนดสำหรับที่ดิน		
ใน ๑ ที่บ้านท่าทราย	๒ ที่บ้านวัดบ่อ	
๓ ที่บ้าน ล้อยทอง	อำเภอตลาดขวัญ	
แขวง เมืองนนทบุรี	หน้า	๓๙๗
ประกาศกระทรวงโยธาธิการ	หน้า	๓๙๗
แจ้งความกระทรวงมหาดไทย	หน้า	๓๙๘
แจ้ง ความ กระทรวง ขรรคมการ	หน้า	๓๙๘
การห่อพระพุทธรูปประจำพระชนมพรรษา	หน้า	๔๐๒

ข้าราชการกรมถวายบังคมดา	หน้า	๔๐๓
ประวัติ พระครูญาณวิสุทธ (พวง)	หน้า	๔๐๓
รายงาน น้ำฝน น้ำท่า ราคาเข้า เปลือกเข้าสาร		
ถังจากตามหัวเมืองจำนวนศึก ๑๒๑	หน้า	๔๐๓

ประกาศ ข่าว ราชการ มณฑล พายัพ

พระเจ้า น้อย ยา เธอ กรม ทดวง นเรศวร
 วรฤทธิ์ เสดนา บดี กระทรวง นคร มาด ขอ
 ประกาศ ข่าว ราชการ มณฑล พายัพ ต่อที่ ได้
 ปรระ กาศ ไปแต่ก่อน ให้ อาณา ประ ชาราชฎ
 ชาว พระ นคร ทราบทั่ว กันว่า
 กองทัพ พระยา ศรีสุริยราชวรานุวัตร ผู้ว่า
 ราชการ เมือง พิไชย ยกขึ้น ไปตั้ง ค่ายด ปางอ้อ

พวกเงี้ยวตั้งอยู่บนเขาพริ่ง พระมณฑลเมืองแพร่
 แดเมืองอุตรดิตถ์ พวกเงี้ยวยกอ้อมลงมาทาง
 ให้หา ซึ่งเส้นทางร่วมไปเขาพริ่ง เข้าตี
 หลังก่ายพระยาพิไชย กองทัพพระยาพิไชย
 ตีเงี้ยวแตกตายหลายคน ครั้นรุ่งขึ้นเงี้ยว
 เข้าตีเราะค่ายนำทางเขาพริ่งอยู่วันหนึ่ง กอง
 นำตีผู้ร้ายถอยไป พระยาพิไชยจึงให้
 พระบริรักษ์โยชชกชนทางให้หาซึ่งเงี้ยวถอมเดิน
 มานี้ เป็นทางกันดารลำบากมาก พระยา
 พิไชยยกข้ามเขาพริ่ง เข้าไปตั้งตำบลตาด
 ด้วเทา ห่างเมืองแพร่ทาง ๒ วัน พระบริรักษ์
 โยชชกไปสมทบเข้ากองพระยาพิไชย แล้ว
 พระยาพิไชยได้มีหนังสือไปให้เจ้านครเมืองแพร่
 จัดบุตรหลานลงมารับกองทัพ เจ้านคร
 เมืองแพร่ แต่งให้พระยาราชวงษ์พระยาราชบุตร
 ลงมาตามที่มีหนังสือไปนั้น ถึงตาดด้วเทา
 วันที่ ๑๒ สิงหาคม

ส่วนกองพระเสนาราช ยกจากสวรรคโลก
 ขึ้นทางบ่อแก้วแขวงเมืองตอง ผู้ร้ายซึ่งตั้ง
 สกัดทางหลบหนีไปเสียก่อน ที่บ้านเรือน
 กั๊กร้าง จึงยกเดินต่อไปจนถึงบ้านตุ้มเมรุ
 ใกล้เคียงเมืองแพร่ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ได้มี
 หนังสือเข้าไปให้เจ้านครเมืองแพร่ แต่งเจ้า
 นายบุตรหลานออกมารับกองทัพ ในเย็น
 วันนั้น เจ้านครเมืองแพร่แต่งให้พระเมืองใจ
 พระคำตื่อนำตอกไม้รูปเทียนมาคำนับ ครั้น
 รุ่งขึ้นวันที่ ๑๓ สิงหาคม เจ้านครเมืองแพร่
 ออกมารับกองทัพพระเสนาราชเข้าในเมืองแพร่
 แต่ในวันที่ ๑๓ นั้น พระยาพิไชยก็ได้ยก
 จากตำบลตาดด้วเทาเข้าไปเมืองแพร่เหมือนกัน
 ในวันเดียวกัน พระวสุเทพได้คุมกองทัพจาก

เดินจากอุตรดิตถ์ไปเมืองแพร่ กำหนด
 เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี แดกองทหาร
 จะถึงเมืองอุตรดิตถ์ ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม
 แดกองทหารอื่น ๆ ได้เดินขึ้นไปตาม
 ลำน้ำโดยลำดับอยู่

ส่วนที่เมืองนครลำปาง เมื่อวันที่ ๔
 สิงหาคม เวลาเช้าบิดพ่อผู้ร้ายยกเข้าตีเมือง
 นครลำปาง ตำรวจภูธรได้ต่อสู้ยิงพวก
 ผู้ร้ายตายมาก อ้ายพกาบองซึ่งเป็นหัวหน้า
 พวกเงี้ยวผู้ร้ายที่ตีเมืองแพร่ แดเมืองนครลำปาง
 นั้นถูกปืนตาย ผู้ร้ายถอยหนีถล่มลงมา
 เมืองแพร่ เมืองนครลำปางสงบเป็นปกติ

ส่วนกองทัพกรุงเทพฯ กองพระสุรฤทธิ์
 พลตรีไกร ซึ่งได้โปรดเกล้าฯ ให้ยกขึ้น
 เดินมาจากเมืองพิไชย ไปเมืองสวรรคโลก
 แดเมืองเถิน กำหนดจะได้ถึงเมืองเถิน
 วันที่ ๑๔ ซึ่งช้าไปกว่ากำหนด เพราะฝน
 ตกหนักน้ำในลำห้วยมาก เมื่อถึงเมืองเถิน
 แล้วจะได้ยกขึ้นไปรักษาเมืองนครลำปาง

กองทัพพระยาสุจริตรักษา ผู้ว่าราชการ
 เมืองตากยกขึ้นไปถึงเมืองเถิน วันที่ ๑๒
 สิงหาคม ได้รับหนังสือเจ้านครลำปาง แด
 ข้าหลวงเมืองนครลำปาง ว่า เมืองนครลำปาง
 แดเมืองนครลำปางเป็นปกติอยู่

ส่วนเมืองนครเชียงใหม่ ไม่มีเหตุการ
 อันใด

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๔ สิงหาคม
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) นเรศวร วรฤทธิ์
 เสนาบดีกระทรวงนครบาล